

ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Γιώργος Τζιρίτας
Καθηγητής Επιστήμης Υπολογιστών
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Οι προσεχείς πρυτανικές εκλογές είναι κρισιμότητες για το Πανεπιστήμιο Κρήτης γιατί:

- συντελούνται ραγδαίες αλλαγές σε θέματα Ανώτατης Παιδείας παγκοσμίως, και ιδιαίτερα στον Ευρωπαϊκό Χώρο,
- σημαντικές μεταρρυθμίσεις για το ελληνικό Πανεπιστήμιο αναμένονται μέσα στην επόμενη τριετία, και
- το Πανεπιστήμιο Κρήτης, έχει μεν επεξεργασθεί στρατηγικό σχεδιασμό, χωρίς όμως να γίνει διεξοδική διαλογική συζήτηση στο σύνολο της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Μπροστά στις πρυτανικές εκλογές υπάρχουν θέματα που θα είχαν ύψιστη προτεραιότητα και θα έπρεπε να συζητηθούν για να υπάρξουν προγραμματικές δεσμεύσεις από τους υποψήφιους πριν από την ετυμηγορία των εκλεκτόρων. Με βάση την οξύτητα και την αμεσότητα των προβλημάτων, προτείνονται παρακάτω ζητήματα, που είτε αναπόφευκτα θα πρέπει να αντιμετωπισθούν, είτε θα έπρεπε να αναληφθούν πρωτοβουλίες για να υπάρξουν ουσιαστικές βελτιώσεις.

Αναδιάρθρωση των Προγραμμάτων Σπουδών

Επειδή κατά τα τελευταία χρόνια (α) ιδρύθηκε σημαντικός αριθμός νέων Τμημάτων στην Ελλάδα, (β) εγκρίθηκαν πολλά νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών και επίσης (γ) έχει δρομολογηθεί σε όλη την ευρωπαϊκή ήπειρο μια διαδικασία ενοποίησης που να διευκολύνει την αναγνώριση των σπουδών και την κινητικότητα των φοιτητών, θα υπάρξει ανάγκη και απαίτηση αναδιάρθρωσεων στα Προγράμματα Σπουδών. Το κύριο ζήτημα είναι οι όροι και το περιεχόμενο των αλλαγών, ώστε να διασφαλίζονται οι αξίες και οι αρχές του δημόσιου ακαδημαϊκού Πανεπιστημίου. Πρωταρχική αξία και απαράβατη αρχή αποτελεί η θεώρηση της Ανώτατης Παιδείας ως κοινωνικό αγαθό, ως δικαίωμα στη γνώση για τους φοιτητές, και όχι ως προνόμιο. Οι φοιτητές δε θεωρούνται πελάτες του Πανεπιστημίου που απολαμβάνουν των παρεχομένων υπηρεσιών, αλλά ισότιμοι εταίροι σε μια διαδικασία αμφίπλευρης αλληλεπίδρασης διδασκαλίας και έρευνας. Οι σπουδές θα μπορούσαν να αρθρώνονται σε τρεις κύκλους: Βασικών Σπουδών, Σπουδών Ειδίκευσης και Διδακτορικής Έρευνας. Τα Προγράμματα Βασικών Σπουδών θα πρέπει να έχουν το εύρος μιας επιστήμης και να σχεδιάζονται στο πλαίσιο ενός Τμήματος με δημοκρατικές συλλογικές διαδικασίες Γενικής Συνέλευσης. Οι Σπουδές Ειδίκευσης θα πρέπει να είναι ανοικτές σε όλους, χωρίς δίδακτρα, ή άλλους επιλεκτικούς μηχανισμούς. Το επιδιωκόμενο επίπεδο αποφοίτησης για το μέγιστο αριθμό των φοιτητών θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει και τις Σπουδές Ειδίκευσης. Η διδακτορική έρευνα είναι προϋπόθεση για την παραγωγή νέας γνώσης και για την αναπαραγωγή του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού των πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων. Με αυτή την έννοια δεν θα μπορούσε να υπηρετεί τις ανάγκες της αγοράς, αν και θα ήταν χρήσιμο να υπάρχουν σχέσεις με την οικονομία, και να τροφοδοτείται η κοινωνική ζωή με στελέχη υψηλής επιστημονικής παιδείας. Για τις διδακτορικές σπουδές θα πρέπει να θεσπισθούν υψηλές απαιτήσεις αριστείας.

Η κατάρτιση και η εκτέλεση των Προγραμμάτων Σπουδών αποτελούν αρμοδιότητα των Τμημάτων του Πανεπιστημίου. Ο προσδιορισμός δεν θα μπορούσε κατά καμία έννοια να ισχύσει αντίστροφα, δηλαδή να δημιουργούνται Τμήματα των οποίων η αποστολή θα είναι η υλοποίηση ενός Προγράμματος Σπουδών. Το εύρος των Τμημάτων είναι μια επιστήμη στο σύνολό της και στην επιστημολογική προσέγγιση που επικρατεί στα μέλη του διδακτικού και

ερευνητικού προσωπικού του Πανεπιστημίου. Με αυτή την έννοια η ακαδημαϊκή ανάπτυξη του Πανεπιστημίου Κρήτης δεν θα μπορούσε να προωθηθεί με την κατάτμηση Τμημάτων του. Πολύ περισσότερο που θα πρέπει να γίνεται σεβαστή η ιστορία του Πανεπιστημίου. Τέτοιες αλλαγές θα πρέπει να γίνονται με μεγάλη προσοχή και με εξασφαλισμένη την ευρεία επιστημονική συναίνεση.

Με εξασφαλισμένη την κοινωνική συνοχή και την ίση μεταχείριση των φοιτητών, ανεξάρτητα από εισοδηματική κατηγορία, και την ουσιαστική ποιοτική αναβάθμιση των σπουδών, το Πανεπιστήμιο Κρήτης θα ανταποκριθεί ταυτόχρονα στο διεθνή ανταγωνισμό στο χώρο της Ανώτατης Παιδείας. Υπ' αυτό το πρίσμα η ίδρυση στη χώρα μας Σχολών ή τμημάτων υπαγόμενων σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου θα καταλύσει τις θεμελιώδεις ακαδημαϊκές αρχές και θα ωθήσει την ποιότητα σε συνολικά χαμηλότερο επίπεδο. Επίσης από θέσεις υπεράσπισης του δημόσιου Πανεπιστημίου, αλλά και της ουσίας της Ανώτατης Παιδείας, θα έπρεπε να ζητήσουμε να μη συμμετέχει η χώρα μας σε διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Οργάνωσης Εμπορίου που αφορούν σε θέματα εκπαίδευσης. Γι' αυτό υπερασπιζόμενοι και τους αποφοίτους του Πανεπιστημίου Κρήτης θα έπρεπε να επιμείνουμε οι πανεπιστημιακοί τίτλοι στη χώρα μας να χορηγούνται αποκλειστικά από ελληνικά δημόσια ιδρύματα.

Στήριξη του εκπαιδευτικού έργου με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Για την υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου στο Πανεπιστήμιο Κρήτης προτείνεται η δημιουργία Πληροφοριακού Συστήματος Παραγωγής και Διαχείρισης Εκπαιδευτικού Υλικού. Κύριος στόχος είναι η ενίσχυση και η βελτίωση των λειτουργιών του υπάρχοντος πλαισίου διδασκαλίας και μάθησης με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει η πληροφορική τεχνολογία και το Διαδίκτυο. Ο στόχος θα επιτευχθεί αν τα νέα μέσα υπηρετούν το πολλαπλό περιεχόμενο των σπουδών στο σύνολο του Πανεπιστημίου. Το έργο αυτό θα μπορούσε να βασισθεί στην πρωτότυπη σχετική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του Τμήματος Επιστήμης Υπολογιστών. Το Σύστημα θα διαθέτει χρήσιμες σχετικές με τις σπουδές υπηρεσίες, και παιδαγωγικά θα επιτρέπει την εξατομικευση στην πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό και στα μαθησιακά βοηθήματα. Θα επιτρέπει ταυτόχρονα την ομαδική εργασία και τη συνεργασία μεταξύ των φοιτητών. Ο κάθε φοιτητής θα μπορεί να αυτο-καθοδηγείται, να αναζητά ελεύθερα και διερευνητικά, και ταυτόχρονα θα υπάρχει η δυνατότητα να εθίζεται στην παραγωγή έργου με τους συναδέλφους του με τους οποίους καλείται να αλληλεπιδρά και να διαλέγεται. Επίσης ο διάυλος επικοινωνίας με το διδάσκοντα θα παραμένει διαρκώς ανοικτός, χωρίς χρονικούς περιορισμούς, αυτοματοποιώντας μέρος των υποχρεώσεων «ωρών γραφείου». Σε κάθε πάντως περίπτωση το Σύστημα θα είναι συμπληρωματικό και υποστηρικτικό των εκπαιδευτικών διαδικασιών, με σκοπό ουσιαστικά την ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της υπάρχουσας πολύπλευρης διαδικασίας μετάδοσης της γνώσης. Τέλος το Σύστημα θα διαθέτει διαλειτουργικότητα με το Λογισμικό της Γραμματείας, που με τη σειρά του χρειάζεται εκσυγχρονισμό στο σύνολο του Πανεπιστημίου.

Θεσμοθέτηση της ερευνητικής δραστηριότητας

Προτείνεται η ίδρυση Ερευνητικών Εργαστηρίων, ώστε όλα τα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού να έχουν τη δυνατότητα πλαισίωσης και στήριξης της ερευνητικής τους δραστηριότητας, ιδιαίτερα στην αρχή της σταδιοδρομίας τους στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Το Πανεπιστήμιο με αυτό τον τρόπο διασφαλίζει για το σύνολο των μελών του την αδιαίρετη ενότητα διδασκαλίας και έρευνας, με έμφαση στη βασική έρευνα. Εξυπακούεται ότι θα έπρεπε να μένουν ανοικτοί οι διάυλοι για την εφαρμογή των αποτελεσμάτων και για τη σύνδεση με την κοινωνία και την οικονομία σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο. Για την καλύτερη αξιοποίηση της εξωτερικής χρηματοδότησης της ερευνητικής δραστηριότητας, θα πρέπει να μελετηθούν οι δυνατότητες πιο ευέλικτης διαχείρισης των έργων, έστω και αν απαιτούνταν αύξηση των παρακρατήσεων υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ). Θα

πρέπει να διεκδικηθεί η τακτική επιχορήγηση του ΕΛΚΕ, από το Υπουργείο Παιδείας ή τη Γενική Γραμματεία Έρευνας Τεχνολογίας, που αφού ήταν μηδαμινή επί πολλά χρόνια, τα τελευταία χρόνια έγινε μηδενική.

Στο πλαίσιο της Ευρώπης της Γνώσης το Πανεπιστήμιο Κρήτης θα πρέπει να εργασθεί για την ουσιαστική σύγκλιση του Ευρωπαϊκού Χώρου της Έρευνας με τον Ευρωπαϊκό Χώρο της Ανώτατης Παιδείας. Η δυνατότητα θα δοθεί κατά της συζήτηση του 7^{ου} Ευρωπαϊκού Προγράμματος Πλαίσιο για την Έρευνα και την Ανάπτυξη, όπου θα πρέπει να επιδιωχθεί η προώθηση της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας που παράγει νέα γνώση, έναντι της μεταφοράς τεχνογνωσίας από τα Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ιδρύματα προς τις επιχειρήσεις και την αγορά. Η έρευνα έχει ανάγκη από κοινωνικές αναφορές, και όχι άμεση, κακώς εννοούμενη οικονομική αποτελεσματικότητα. Η έρευνα έχει μακρόπνοο χαρακτήρα και όχι βραχυπρόθεσμη αποδοτικότητα. Βέβαια η σύνδεση με την οικονομία και την κοινωνική ζωή είναι αναγκαία για την άντληση ζητημάτων δοκιμασίας των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης επιδιώκει συμφωνίες συνεργασίας με τα ερευνητικά ιδρύματα της Κρήτης και το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ηρακλείου, ώστε η συμμετοχή των μελών του σε αυτά να είναι θεσμικά κατοχυρωμένη, με σεβασμό της αποστολής των ιδρυμάτων και με σκοπό το αμοιβαίο όφελος. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης θα πρέπει να προτείνει αντίστοιχη σύγκλιση στο επίπεδο της εποπτείας των ερευνητικών ιδρυμάτων. Θα πρέπει να ζητηθεί η ουσιαστική συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας Τεχνολογίας με το Υπουργείο Παιδείας στον τομέα της έρευνας, που με τη σειρά του θα πρέπει να αναβαθμίσει την παρέμβασή του. Σε μια χώρα με μηδαμινή συμβολή του ιδιωτικού τομέα στην ερευνητική προσπάθεια, οι ερευνητικές δραστηριότητες θα πρέπει να έχουν ενιαίο κέντρο εποπτείας που να συνδέεται άμεσα με την Ανώτατη Εκπαίδευση¹, στο πλαίσιο ειδικά του κύκλου της Διδακτορικής Έρευνας και της προώθησης και υποστήριξης του θεσμού της μεταδιδακτορικής έρευνας, όπου θα πρέπει να ενθαρρύνεται η κινητικότητα. Η μεταδιδακτορική έρευνα θα μπορούσε να αποτελεί ταυτόχρονα το φυτώριο των νέων διδασκόντων.

Εκλογή και εξέλιξη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης ζητεί από το Υπουργείο Παιδείας αποδέσμευση της διαδικασίας προκήρυξης θέσεων ΔΕΠ από γραφειοκρατικούς μηχανισμούς που, χωρίς ουσιαστικό έλεγχο, επιφέρουν καθυστερήσεις και αποθαρρύνουν εξέχοντες επιστήμονες που διαπρέπουν στο εξωτερικό να θέτουν υποψηφιότητα. Το Υπουργείο θα πρέπει να αρκείται στην κατανομή του αριθμού των νέων θέσεων στα Τμήματα, στα οποία ανατίθεται η ευθύνη της πλήρωσης των θέσεων. Η διαδικασία προκήρυξης και εκλογής μπορεί και πρέπει να ολοκληρώνεται εντός ενός ακαδημαϊκού έτους, ώστε να διευκολύνεται και ο προγραμματισμός των διδασκαλιών. Το ζήτημα αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για ένα περιφερειακό Πανεπιστήμιο υπό ανάπτυξη, όπως και η θέσπιση κινήτρων για τη μόνιμη εγκατάσταση καθηγητών στα περιφερειακά Πανεπιστήμια. Από την άλλη πλευρά οι νέες θέσεις θα πρέπει να προκηρύσσονται στις χαμηλότερες βαθμίδες, ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα κορεσμού των ανώτερων βαθμίδων, ή άλλως η δημιουργία μιας «αντίστροφης πυραμίδας». Στην Α' βαθμίδα νέες θέσεις θα έπρεπε να προορίζονται κατά κύριο λόγο για μετακλήσεις διεθνώς διαπρεπόντων καθηγητών.

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης στο πλαίσιο σεβασμού των ακαδημαϊκών αρχών και με επίγνωση της σημασίας που έχει η σύμπνοια του προσωπικού, θα πρέπει να φροντίσει ώστε οι εξελίξεις των μελών ΔΕΠ, με αυστηρά πάντοτε αξιοκρατικά κριτήρια, να ολοκληρώνονται εντός των προθεσμιών που ορίζει η σχετική νομοθεσία. Ταυτόχρονα θα πρέπει να αναζητηθούν τρόποι επιβράβευσης όσων διακρίνονται για την εξαιρετική διδασκαλία, για την αφοσίωση στο έργο

¹ Θα ήταν χρήσιμο να αναφερθεί σε αυτό το σημείο η πολιτική άλλων χωρών. Στη Γαλλία υπάρχει Υπουργείο Νεότητας, Εθνικής Παιδείας και Έρευνας, ενώ στην Ιαπωνία Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Επιστήμης και Τεχνολογίας. Είναι φυσικά γνωστή η σημασία που δίδουν και οι δύο χώρες σε θέματα Έρευνας, Ανάπτυξης και Τεχνολογίας.

τους και την παραγωγή διεθνώς αναγνωρισμένων υψηλής στάθμης ερευνητικών αποτελεσμάτων. Προς τούτο θα πρέπει να θεσπισθεί ετήσια αναφορά δραστηριοτήτων όλων των μελών ΔΕΠ σε αντικατάσταση της υπάρχουσας ανούσιας γραφειοκρατικής διαδικασίας.

Θα πρέπει επίσης να αναληφθούν πρωτοβουλίες για τους μισθούς των μελών του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού. Ισχυρό πανεπιστήμιο με διεθνή προβολή και απήχηση δεν μπορεί να υπάρξει, εάν δεν προσελκύει τους ανά την υφήλιο διαπρέποντες έλληνες επιστήμονες. Οι χαμηλές αμοιβές, μαζί με τις άλλες καθυστερήσεις στις υποδομές και τον εξοπλισμό, λειτουργούν ανασχετικά στη βέλτιστη δυνατή στελέχωση του ελληνικού πανεπιστημίου. Αιχμή της παρέμβασης του Πανεπιστημίου θα πρέπει να είναι η σύνθεση των αμοιβών στην κατεύθυνση της ενσωμάτωσης των επιδομάτων στο βασικό μισθό. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης ζητεί από το Υπουργείο Παιδείας να θεσπίσει ρυθμίσεις και ζητεί την εφαρμογή τους, ώστε όλα τα μέλη του να έχουν ως μόνη και αποκλειστική απασχόληση τη διδακτική και ερευνητική δραστηριότητα. Είναι αυτονόητο ότι στο πλαίσιο των συμφωνιών που αναφέρονται ανωτέρω η ερευνητική ή άλλη δραστηριότητα θα μπορεί να προσφέρεται μέσω ερευνητικών ιδρυμάτων ή του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου.

Εκσυγχρονισμός της διοίκησης

Είναι άμεσα αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός της διοίκησης του Πανεπιστημίου με την επιμόρφωση των στελεχών του και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι τεχνολογίες Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών μέσω ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος στήριξης των διοικητικών υπηρεσιών. Ο ισχύων οργανισμός του Πανεπιστημίου Κρήτης δεν επιτρέπει την ταχεία και αποδοτική αυτοματοποίηση των διοικητικών διεργασιών. Η Διεύθυνση Συστημάτων και Δικτύων υπάγεται σήμερα στη Γενική Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Συστημάτων Τεχνολογίας. Ωστόσο η Διεύθυνση Συστημάτων και Δικτύων έχει ως αποστολή να υποστηρίξει τις υποδομές και να αναπτύξει εφαρμογές για την εκπαιδευτική διαδικασία, τις ερευνητικές δραστηριότητες και τις διοικητικές υπηρεσίες. Θα πρέπει επομένως να λειτουργήσει αυτόνομα και να της δοθούν τα μέσα για να συμβάλει στον εκσυγχρονισμό της διοίκησης. Με κατάλληλες επιπλέον προσαρμογές του οργανισμού του Πανεπιστημίου θα επιτευχθεί η αποτελεσματική, αποκεντρωμένη και ταυτόχρονα αρμονική λειτουργία των διοικητικών, τεχνικών και οικονομικών υπηρεσιών και στις δύο πόλεις, Ηράκλειο και Ρέθυμνο.

Αξιοκρατικά θα πρέπει να κρίνεται και να αξιοποιείται το διοικητικό και τεχνικό προσωπικό του Πανεπιστημίου, για το οποίο θα πρέπει να διεκδικηθεί ειδικό καθεστώς και μισθολόγιο, με πρόσθετες υποχρεώσεις ως προς το ωράριο και τα καθήκοντα. Οι θέσεις του διοικητικού και τεχνικού προσωπικού θα πρέπει να έχουν υψηλότερη ζήτηση στο πλαίσιο του δημόσιου τομέα. Η διαχείριση των θέσεων θα πρέπει να ανατεθεί αυτοτελώς στα ιδρύματα, όπως και η αξιολόγηση των υπηρεσιών και οι προαγωγές, για τις οποίες θα πρέπει να έχει άμεσα λόγο η πρυτανική αρχή. Η διαχείριση της σταδιοδρομίας των υπαλλήλων θα πρέπει να γίνεται με τρόπο διαφανή και με σεβασμό των προσωπικών δεδομένων. Στο Πανεπιστήμιο Κρήτης θα πρέπει να επανεξετασθεί συνολικά η κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού ανάλογα με τις σημερινές ανάγκες, τόσο ανάμεσα στις δύο πόλεις, όσο και ανάμεσα στις Σχολές, τα Τμήματα και τις Διευθύνσεις.

Οικονομική αυτοτέλεια και χρηματοδότηση

Θα πρέπει να διεκδικηθεί από το Υπουργείο Παιδείας γενναία αύξηση της χρηματοδότησης, τόσο του Τακτικού Προϋπολογισμού λειτουργικών δαπανών, όσο και των Δημόσιων Επενδύσεων. Επιπλέον θα πρέπει να ζητηθεί μεγαλύτερη αυτοτέλεια, με μείωση των γραφειοκρατικών περιορισμών, ώστε η οικονομική διαχείριση να είναι πιο ευέλικτη, προς όφελος του Πανεπιστημίου, εφόσον θα είναι δημοκρατικά ελεγχόμενη. Εντός του Πανεπιστημίου θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη αυτοτέλεια στα Τμήματα για την οικονομική διαχείριση, γιατί με την αύξηση της υπευθυνότητας θα εξασφαλισθεί οικονομία πόρων και ταχύτερη ικανοποίηση των αναγκών. Για την κατανομή μεταξύ των Τμημάτων των πιστώσεων

θεσπίστηκε για το 2004 ορθολογικός κανόνας, που επικαιροποιημένος και ενδεχόμενα βελτιωμένος θα μπορούσε να αποτελεί οδηγό για τα επόμενα έτη.

Μπροστά στα αδιέξοδα, τόσο εκπαιδευτικά, όσο και οικονομικά, της δωρεάν διανομής ενός μοναδικού συγγράμματος ανά μάθημα, θα πρέπει να αναληφθούν πρωτοβουλίες, ώστε οι σχετικές πιστώσεις να κατανέμονται από το Υπουργείο στα Πανεπιστήμια. Στο εσωτερικό του Πανεπιστημίου Κρήτης θα έπρεπε, εφόσον η προσπάθεια ευοδωθεί, να γίνεται κατανομή στα Τμήματα, που αυτόνομα θα μπορούν να διαθέτουν τις πιστώσεις κατά το βέλτιστο δυνατό τρόπο για την εκπαιδευτική διαδικασία, με αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων, με τη συναίνεση των φοιτητών. Από την άλλη πλευρά, το Πανεπιστήμιο θα έπρεπε να απαλλαγεί από την ευθύνη της κοινωνικής πολιτικής, τόσο σχετικά με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του προσωπικού, όσο και ως προς τις κοινωνικές παροχές για τους φοιτητές, που ούτε η μία δαπάνη, ούτε η άλλη θα πρέπει να βαρύνει τον Τακτικό Προϋπολογισμό λειτουργικών δαπανών του Πανεπιστημίου.

Υποδομές

Απόλυτη προτεραιότητα για το Πανεπιστήμιο Κρήτης αποτελεί η ολοκλήρωση των κτιρίων των Τμημάτων της Σχολής Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών και η συγκέντρωση όλων των δραστηριοτήτων της Σχολής στην Πανεπιστημιούπολη. Είναι ανεπίτρεπτο είκοσι πέντε και πάνω χρόνια από την έναρξη λειτουργίας του Πανεπιστημίου να υπάρχουν ακόμα Τμήματα που να στεγάζονται σε ακατάλληλα κτίρια. Από την άλλη πλευρά η ανάπτυξη νέων Προγραμμάτων Σπουδών, κατά κύριο λόγο Διατμηματικών Προγραμμάτων Ειδίκευσης, προϋποθέτει ότι θα υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Αντίστοιχα στο Ρέθυμνο θα πρέπει να ολοκληρωθούν τα κτίρια της Φιλοσοφικής Σχολής.

Εξίσου απόλυτη προτεραιότητα αποτελούν τα κτίρια των φοιτητικών κατοικιών και στις δύο πόλεις. Η ελκυστικότητα του Πανεπιστημίου Κρήτης στους υποψήφιους φοιτητές θα αναβαθμισθεί, εφόσον θα αντισταθμίζεται το υψηλό κόστος της κατοικίας και στις δύο πόλεις. Τέλος η Διοίκηση του Πανεπιστημίου δικαιούται να αποκτήσει ειδικά για τις ανάγκες της κτίρια και στις δύο πόλεις για να επιτελεί τη λειτουργία της αποτελεσματικά.

Οι δικτυακές και υπολογιστικές υποδομές θα πρέπει να εκσυγχρονίζονται συνεχώς, ώστε να υποστηρίζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι εφαρμογές για την εκπαίδευση και τη διοίκηση που αναφέρονται σε άλλες παραγράφους. Εξάλλου το Πανεπιστήμιο Κρήτης καλείται συχνά να παίζει πρωτεύοντα ρόλο για την ανάπτυξη των πληροφορικών υποδομών και στις άλλες βαθμίδες της Εκπαίδευσης στην Περιφέρεια Κρήτης.

Πέραν των κτιριακών και ηλεκτρονικών υποδομών, ή του εργαστηριακού εξοπλισμού, για το σύνολο του Πανεπιστημίου Κρήτης, αλλά ιδιαίτερα για τις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες που θεραπεύονται στο Ρέθυμνο, πρώτιστης σημασίας είναι η ενίσχυση της Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης. Η Βιβλιοθήκη αποτελεί καύχημα του Πανεπιστημίου χάρη στο μεγάλο πλούτο βιβλίων και περιοδικών, στη σύγχρονη οργάνωση και στην άρτια λειτουργία. Ωστόσο η συρρίκνωση των οικονομικών τα τελευταία χρόνια εγκυμονεί σοβαρότατο κίνδυνο να οδηγηθεί η Βιβλιοθήκη σε ατροφία, ενώ από την άλλη πλευρά εκκρεμεί η ψήφιση του κανονισμού της από τη Βουλή πάνω από τρία χρόνια.

Ποιότητα ζωής στο Πανεπιστήμιο

Θα πρέπει να παρασχεθεί στήριξη στη δημιουργία Ενιαίου Συλλόγου Συνεργασίας και Αλληλεγγύης όλων των εργαζομένων στο Πανεπιστήμιο, ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ευρύτερων πολιτιστικών, αθλητικών και άλλων δραστηριοτήτων ελεύθερου χρόνου. Σε αυτό θα συμβάλλει και η επανάκτηση της χρήσης του Σπιτιού της Μεσογείου στο Ηράκλειο (πρώην Κλινική Ευαγγελισμός). Το Σπίτι της

Μεσογείου θα πρέπει να αποτελέσει τόπο συνάντησης όλων των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας και μέσο σύνδεσης του Πανεπιστημίου με την τοπική κοινωνία.

Θα πρέπει να ληφθεί σειρά μέτρων σε συνεργασία με τους Συλλόγους των φοιτητών, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα και να μειωθεί το κόστος της φοιτητικής ζωής. Θα πρέπει να βελτιωθούν αισθητά οι οικονομικοί όροι της μερικής απασχόλησης φοιτητών για επικουρικό έργο στο Πανεπιστήμιο. Ακόμα, πάντοτε σε συνεργασία με τους Συλλόγους των φοιτητών, θα πρέπει να γίνεται ενημέρωση των υποψήφιων φοιτητών για την προσέλκυση των καλύτερων μεταξύ αυτών. Η μέγιστη δυνατή στήριξη θα πρέπει να δίδεται για την αυτόνομη δημιουργική πολιτιστική δραστηριότητα των φοιτητών.

Δημοκρατία στο Πανεπιστήμιο

Σε ένα διάσπαρτο σε τρεις διαφορετικούς γεωγραφικούς χώρους Πανεπιστήμιο, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα οργάνωσης της επικοινωνίας για την πληροφόρηση αρχικά, αλλά και για την ανταλλαγή απόψεων για τα τρέχοντα και τα γενικότερα ζητήματα που απασχολούν την ακαδημαϊκή κοινότητα. Σε αυτό θα μπορούσε να συμβάλει η πληροφορική τεχνολογία με τη δημιουργία λεσχών συζήτησης, αλλά και με τη δημιουργία αρχείου από τεκμήρια της ιστορίας του Πανεπιστημίου και κείμενα γνώμης. Μεγάλο μέρος του ιστορικού αρχείου του Πανεπιστημίου θα πρέπει να είναι δημόσια διαθέσιμο για τα μέλη του Πανεπιστημίου.

Η δημοκρατία εκφράζεται επίσης στην εκλογή των οργάνων διοίκησης του Πανεπιστημίου. Η συμμετοχή των φοιτητών στα όργανα διοίκησης είναι και αναγκαία και χρήσιμη. Οι φοιτητές είναι ισότιμοι εταίροι, τόσο στην εκπαιδευτική διαδικασία, όσο και στα θεσμοθετημένα όργανα συνδιοίκησης. Ωστόσο οι πράξεις της διοίκησης του Πανεπιστημίου αφορούν στο σύνολο των φοιτητών, και όχι μόνο στα μέλη των συλλόγων των φοιτητών. Το δικαίωμα συμμετοχής στην εκλογή των οργάνων θα έπρεπε να είναι καθολικό. Η συμμετοχή των φοιτητών θα μπορούσε να παραμείνει στο ποσοστό που ορίζει ο Νόμος Πλαίσιο, αρκεί το δικαίωμα να είναι καθολικό και να ορίζεται το αντίστοιχο εκλογικό μέτρο ενιαία σε όλο το Πανεπιστήμιο. Με τα σημερινά δεδομένα υπάρχουν ανεπίτρεπτες ανισομέρειες στην κατανομή της εκπροσώπησης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τα Τμήματα Ιατρικής και Επιστήμης Υπολογιστών έχουν περίπου τον ίδιο αριθμό φοιτητών, αλλά το Τμήμα Ιατρικής έχει επταπλάσιο αριθμό εκλεκτόρων στις πρυτανικές εκλογές. Από την άλλη πλευρά η καθολική ψηφοφορία θα τονώσει τη συμμετοχή του συνόλου των φοιτητών στις δημοκρατικές διαδικασίες, αφού με το σημερινό καθεστώς οι εκλέκτορες δεν εκλέγονται από τους φοιτητές, αλλά διορίζονται από τις φοιτητικές παρατάξεις.

Μετά τις πρυτανικές εκλογές

Ο κατάλογος θα μπορούσε να είναι μακρύτερος. Επηρεάζεται αναπόφευκτα από την οπτική γωνία του συντάκτη του κειμένου. Ο διάλογος που έχει ανοίξει με αφορμή τις πρυτανικές εκλογές είναι ευκαίιο να διευρυνθεί και σε συμμετοχές και σε περιεχόμενο. Η διατύπωση των προτεραιοτήτων ωστόσο δεν αρκεί. Απαιτείται η στράτευση πολλών μελών του Πανεπιστημίου για την υλοποίηση των στόχων. Χρειάζεται πολύ περισσότερο η διαρκής παρουσία για κριτική στήριξη και για συνεχή τροφοδοσία σε προτάσεις. Η μόνιμη λειτουργία ενός ομίλου προβληματισμού των πανεπιστημιακών δασκάλων για τα μεγάλα ζητήματα της Ανώτατης Παιδείας είναι η βέλτιστη εγγύηση για τη διαρκή εγρήγορση και την ανανέωση των πηγών του Πανεπιστημίου, αρκεί να λειτουργεί με πνεύμα συλλογικότητας και δημιουργικότητας. Αυτό θα είναι το πρώτο καθήκον μετά τις πρυτανικές εκλογές.